

НОВОТО НАЧАЛО

ПРОДУКТИВНО ЗАВРЪЩАНЕ В БЪЛГАРИЯ

Брой 3 / ЮНИ 2012

В този брой:

ИНТЕРВЮ
с Моника Панайотова,
председател на Комисията
по европейските въпроси
и контрол на
европейските фондове
към 41-ото Народно
събрание

II

Какво е МСП?

III

Важни интернет
сайтове

III

АНКЕТА

В България е по-добре

IV

НОВИНИ

През юли започва
прием по три от най-
популярните мерки на
Програмата за развитие
на селските райони

IV

КЪДЕ СА СРЕДСТВОТА ЗА МОЯ НОВ БИЗНЕС?

III

Моника Панайотова:

ИНДИВИДУАЛНИЯТ УСПЕХ НА ВСЕКИ БЪЛГАРИН ДОПРИНАСЯ ЗА ОБЩИЯ УСПЕХ НА СТРАНАТА НИ

- „Усвояването на европейските фондове е с най-осезаем ефект за гражданите.“
- „Еврооптимизмът на българските граждани е изключителен демократичен капитал за реализиране на общоевропейските политики и това трябва да се отчита от по-старите страни-членки.“
- „..... До българските земеделски производители са достигнали над 1 млрд. евро.“
- „Сега усилията са насочени към бързата обработка на заявленията и плащането в кратки срокове по проектите.“

- „Двете предизвикателства, които все още са на дневен ред, са: първо, допълнителното укрепване капацитета на администрацията, както и този на някои от бенефициентите, и второ, собственото съфинансиране от страна на бенефициентите.“
- „Всеки българин, който направи избора да се завърне, може да бъде полезен на страната си, развивайки се в сферата на своите познания и запълвайки редица неразработени ниши в сектори, позволяващи растеж както по хоризонтала, така и по вертикала.“

Четете интервюто на стр. II

В сътрудничество с:

EL NUEVO COMIENZO: RETORNO PRODUCTIVO A BULGARIA

Proyecto subvencionado por la Consejería de Asuntos Sociales de la Comunidad de Madrid

Моника Панайотова, председател на Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове към 41-ото Народно събрание:

ИНДИВИДУАЛНИЯТ УСПЕХ НА ВСЕКИ БЪЛГАРИН ДОПРИНАСЯ ЗА ОБЩИЯ УСПЕХ НА СТРАНАТА НИ

– През 2012 г. отбелязваме пет години от присъединяването на България към Европейския съюз (ЕС). Как бихте обобщили най-положителния резултат за българското общество от членството ни в ЕС?

– Тази година се предполага България да направи своята равностметка за ефектите от членството си в ЕС – видимите и невидимите.

Пет години след влизането ни в Европейския съюз България вече не казва „аа“, без да бъде питана. Започна да спазва правилата, както и да отстоява позиции. Като примери в тази посока можем да посочим, че страната ни е на едно от първите места по финансова и фискална дисциплина, отчитайки ниските нива на дълг – 16 % спрямо БВП, на дефицит – 2 %, и на данъчно облагане в страната. Същевременно отстояваме категоричната си позиция да не се допускат двойни стандарти от страните-членки относно готовността на България да е част от Шенгенското пространство. Ние изпълняваме всички критерии, страната ни е сигурна външна граница на ЕС и имаме всички основания да настояваме през септември на Света на министрите да се вземе обективно и интелигентно решение за поетапно присъединяване на България към Шенген: първо въздушните и морските граници, след това – сухопътните.

Като председател на ресорната комисия по европейски въпроси в Народното събрание, не мога да не сподея, че нашионалният парламент става все по-активен в механизма за субсидиарност и в неформалния диалог с Европейската комисия по въпросите от европейския дневен ред, най-вече по тези, свързани с консолидация на данъчната основа, въвеждането на общоевропейски данъци, мерките по новото икономическо управление, какво харесваме и какво не в процеса на вземане на решения от страна на ЕП.

Усвояването на европейските фондове е с най-осезаем ефект за гражданите. Към днешна дата отчитаме вече ръст в договореността и усвояването, но за съжаление все още се опитваме да наваксаме първите години, които са били загубени.

Еврооптимизмът на българските граждани е изключителен демократичен казус за реализиране на общоевропейските политики и това трябва да се отчита от по-старите страни-членки.

– Как изглежда актуалната картина на нас усвояването на средствата от еврофондовете?

– Към 31 май 2012 г. са договорени над 75 % от средствата и са разплатени над 1,8 млрд. евро по седемте Оперативни програми (ОП), което представлява 22,7 % от общия бюджет. По Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) са договорени над половината от разполагаемите средства и са разплатени над 30 %. В реални стойности това означава, че до българските земеделски производители са достигнали над 1 млрд. евро.

Разбира се, има още какво да се желае. Голямата амбиция, заявена и от министър-председателя на средствата от ЕС – Томислав Дончев, е до края на 2013 г. България да договори целия наличен ресурс и да усвои толкова от европейските фондове, колкото е усвоила от 2007 г. досега. С други думи, правителството улавя усилния, за да навакса натрупаното забавяне през първите години на членството ни.

В нашата комисия все повече насочваме вниманието си не само към процентите, но и към ефекта, който има тази усво-

емост върху всекидневното на граждани, както и върху недопускане на грешките от настоящия програмнен период при планирането на новия – 2014-2020.

– Има ли достатъчна прозрачност при отпускането на финансирането? Хората са скептични и мръзина смятат, че всичко става „с връзки“.

– Бих казала точно обратното – администрацията прави всичко възможно да приеме повече проекти, за да може да бъде усвоен по-голям ресурс. Относно прозрачността работата на нашата парламентарна комисия е допълнителен инструмент да бъдат задавани неудобни въпроси и да се контролира усвояването на европейските средства, както чрез участието на депутати от различни парламентарни групи, така и чрез участието на представители на бизнеса, неправителствения сектор и академичните среди в заседанията ни, чрез отправяните препоръки към управляващите органи. Ако има конкретни сигнали, то те трябва да се дават по надежния ред, другото е нездравословен шум, който не е в полза на никого.

– Осъществява ли се ефикасен контрол върху усвояването на средствата от ЕС?

– Да, дори понякога се опасяваме, че правилата и контролът са завишени. Ние като комисия също се явяваме контролен орган, макар и на ниво политики, като следим цялостната система на управление на средствата от ЕС. Темата за контрола предизвика интересна дискусия преди няколко месеца в рамките на конференция „Баланс между контрол и скорост на усвояване на средствата от ЕС“. Специален гост на конференцията, организирана от министър Дончев, бе евродепутатът Кристофър Феанер, докладчик по процедурата за освобождаване от отговорност на ЕК за изпълнението на бюджета на ЕС през 2010 г. по отношение на нивото на грешките при усвояване на средствата в страните членки. Той се пошегува, че обикновено, ако питаш в някоя от страните членки в кои държави има най-висок процент на некоректно усвояване на евроресурса, автоматично казват България, Румъния и Гърция. А всъщност статистиката сочи съвсем различни резултати – показва Италия, Испания и Великобритания (около 60 % от всички констатирани грешки по отношение на разходването на средства от Кохезионния фонд).

Съответните министерства изградиха устойчиви системи за управление и контрол на европейските средства, т. нар. въртешен самоконтрол, тоест, когато имат нарушения и сигнали, те своевременно сезират ангажираните институции.

– В обществено съзнание битува мнението, че плащането по оперативните програми се бави. Така ли е? Какви са причините?

– Най-ярък пример за забавяне в одобреното и разплатеното на проектите беше в ОП „Конкурентоспособност“ и Програмата за развитие на селските райони, където имаше период с натрупани голям брой необработени заявления (от 2008 г.). А при вече одобрените проекти, особено на бизнеса, се наблюдаваше значително забавяне на възстановяването на средства – понякога повече от 6 месеца. Плащанията се извършваха едва след събиране на прословутите „30 подписа“. Можете да си представите какво означава това за фирмите, които са изтеглили кредит, за да осъществят проектите си! Да не говорим, че забавянето в одобрене-

то на проектите създаваше риск идеята на предприемачите да остарее морално, поради което последните предпочиташа да теглят банков кредит, вместо да кандидатстват по програмата. Целият този „черен“ сценарий беше преодолен благодарение на предприетите реформи в администрацията, както и чрез активността на ресорните министри и заместник-министри през последните няколко години. Сега усилния са насочени към бързата обработка на заявленията и плащането в кратки срокове по проектите. В допълнение по част от програмите са разработени специфични финансови инструменти – финансов инженеринг, банков гаранции, кредити при преференциални условия и др. Целями ускоряване реализацията на одобрените проекти.

– Придобиха ли вече българската публична администрация достатъчен капацитет и компетентност да администрира европейските проекти?

– Двете предизвикателства, които все още са на дневен ред, са: първо, допълнителното укрепване капацитета на администрацията, както и този на някои от бенефициентите, и второ, собственото съфинансиране от страна на бенефициентите. Важното е, че това е вече осъзнат проблем, върху който се работи. Неслучайно в началото на тази година бяха подготвени и ратифицирани от Народното събрание меморандуми за разбирателство между българското правителство и Европейската инвестиционна банка, както и със Световната банка. Те ще дадат възможност за допълнителна експертиза и укрепване на административния капацитет в страната, за да се оптимизират процесите.

– По кои оперативни програми могат да търсят финансиране български предприемачи, желаящи да създадат микро- или мако предприятия в сферите на селското стопанство, туризма, услугите и др. Къде да потърсят информация?

– Идеи на предприемачи могат да бъдат финансирани както по Програмата за развитие на селските райони, така също и по Оперативна програма „Конкурентоспособност“. От коя програма да се търси финансиране зависи от това какъв точно е видът на проекта и къде ще бъде изпълняван той. Разработените схеми са доста гъвкави – те предлагат възможност за финансиране на разнообразни инвестиционни разходи – внедряване на иновации, закупуване на специализирана техника, производствено оборудване, строително-монтажни работи, както и редица дейности – напр. внедряването на международнопризнати стандарти. Целта е почти всичко, насочено към развитие на производството, да бъде допустимо за финансиране.

По отношение на това къде може да се получи допълнителна информация, смятам, че в това отношение има напредък – потенциалните бенефициенти могат да се информират от официалните интернет страници на отделните програми за това по коя мярка техният проект може да получи финансиране, какви са допустимите разходи, какви са конкретните процедури, кога има прозорци за прием на проектини предложения и при въпроси – с кого могат да се свържат. Всичко е публично, всичко е прозрачно – т.е. всеки получава равен старт. Допълнително се създават информационни центрове в страната.

– До края на годината предстои да се приеме Закон за европейските сред-

ства. Защо имаме нужда от него?

– Темата за създаване на единна нормативна база за европейските средства в страната не е нова. Като парламентарна комисия по контрола върху европейските фондове, поставихме този въпрос още през 2010 г. Дори анализирахме практиката на другите държави-членки и се оказа, че няма общ подход към третиране на материята. В случая на България – за пръв път през 2007 г. получихме достъп до Кохезионната политика на ЕС. В периода на трупане на опит как да бъдат управлявани европейските средства в страната, бе взето решението това да стане с подзаконовни актове – постановления, поради по-голямата гъвкавост, в случай на необходимост от промени. В определен момент тези актове станаха твърде много като брой и твърде сложни като регламентация. Бенефициентите се оказаха сред „океан“ от правила и процедури, в който трудно могат да се ориентират, т.е. в резултат получихме повече бюрокрация и административна тежест, отколкото можехме да понесем. Затова и ние като комисия неуморно отправяме препоръки към управляващите органи и следим за оптимизирането на процедурите по кандидатстване и изпълнение на проекти по оперативните програми. Стъпка към преодоляване на този проблем е приемането на Закон за управление на европейските средства в България. Така, от една страна, ще се въведе трайна регламентация на материята, а от друга – ще се създаде и необходимата защита за бенефициентите, които ще имат собствен ред за обжалване.

– Какво очаквате от предстоящия юлски доклад на ЕК?

– Тази година е ключова за България по отношение на Механизма за сътрудничество и проверка, тъй като през месец юли предстои цялостна оценка на действието на механизма за сътрудничество в областта на съдебната реформа и борбата с организираната престъпност и корупцията за целия период на прилагането му в България, т.е. от датата на присъединяването ни към ЕС през 2007 г. до момента. Затова е много важно при предстоящия преглед от страна на ЕК за постигнатото от страна на България по механизма ясно да се засвидетелства трайността и необратимостта на извършените реформи.

През петте години на действието на Механизма и създадената нова законодателна рамка (вкл. чрез новия Закон за отнемане на незаконно придобито имущество, промените в Закона за съдебната власт, промените в НПК и НК), смятам, че основната цел на Механизма е вече изпълнена и това следва да доведе до отпадане на оценката и контрола от страна на ЕК. Механизмът трябва да бъде възприеман повече като инструмент за коопериране (сътрудничество), а не като средство за мониторинг върху страната ни. Очакването е юлският доклад на ЕК да даде обективна оценка на постигнатото, без прилагане на двойни стандарти и обявяване на Механизма с присъединяването на страната ни към Шенген.

– С какво могат да са полезни на страната ни българи, които са жи-

вели и работили дълго време в друга страна-членка на ЕС, и решат да се завърнат у нас?

– Благодаря Ви за този въпрос! Темата е определено в дневния ред на управляващите. На 18 юни имам възможността да участвам в Съвета по духовност, култура и национална идентичност при президента Росен Плевнелиев. Темата бе „Проблеми на пълноценния диалог и сътрудничеството с българите по света“. Тази дискусия бе и част от подготовката на един дългоочакван и многократно отлаган във времето документ – бъдещата Национална стратегия за българите по света, който следва да бъде изготвен с участието на българските общности в чужбина до края на тази година.

Всеки българин, който направи избора да се завърне, може да бъде полезен на страната си, развивайки се в сферата на своите познания и запълвайки редица неразработени ниши в сектори, позволяващи растеж както по хоризонтала, така и по вертикала. Индивидуалният успех на всеки българин допринася за общия успех на страната ни.

Завръщането ни не в България е въпрос на личен избор, както оставянето или замиването от страната, и този избор трябва да се уважава. Затова приветствам новия подход на президентската двойка към сънародниците по света, състоящ се в намиране на подходящите средства за поддръжане, оптимизиране и задълбочаване на комуникацията с българите зад граница, независимо дали са трайно установени, или ще се завърнат в страната. Активната комуникация с успешно реализираните се българи зад граница е отлична възможност те да бъдат „неформалните посланици“ на страната ни в различни сфери, допринасящи за утвърждаване на положителния имидж на България. В това число попадат и българите, които работят в европейските институции. Те притежават ценен опит, критична и конструктивна гледна точка, която може да допринесе за адекватността при формирането и отстояването на участието на България в европейския дневен ред.

В тази връзка отправих своето предложение на предстоящата среща с българските общности в чужбина, която ще се проведе в Брюксел през ноември по инициатива на вицепрезидента Попова, да се направи опит визитата за България 2020 да се формулира и с участието на българите в чужбина, за да може да бъде пълна. А и от това как нашите сънародници виждат развитието на България 10 години напред, зависи избора им за оставане извън пределите на страната или за завръщане и реализация в България.

КЪДЕ СА СРЕДСТВАТА ЗА МОЯ НОВ БИЗНЕС?

Един от най-популярните образи, използвани от специалистите (предимно американски), е „стълбата“. Любимият израз е „до стъпалата към успешния бизнес“. Според тях първото и второто стъпало на бизнес началото са избор на име и бизнес стратегия; третото е маркетингов план, а четвъртото – бизнес план. Петото стъпало е **финансирането**.

Предполага се, че предприемчивият българин вече е натрупал достатъчно опит, познания и квалификация в Испания; той може би вече се изкачва по стъпалата и на дневен ред стои въпросът за средствата, с които ще започне бизнес в България. Подсигуряването на бизнеса с финансов ресурс е от критично значение за успешен старт. Има различни начини за финансиране на бизнеса.

Рисков капитал. Компани с рисков капитал – български и испански – търсят предприемачи с повече от две успешни начинания зад гърба си. Искат планове с висока степен на растеж – обикновено във високотехнологични и бързо развиващи се сектори. Допълнително условие е отличен екип от мениджъри с доказан опит.

Ангели-инвеститори. Тази група включва хиляди индивидуални инвеститори, инвеститорски клубове, местни групи инвеститори и други. Ангелите-инвеститори приличат доста на рисковите капиталовложители по това, че оценката им за даден бизнес зависи от бизнес плановете и мениджърските екипи. И те предпочитат високи нива на растеж и възвръщаемост, но са склонни да инвестират по-малки суми.

Търговски банкови заеми. Банките не отпускат пари за работен капитал, без да изискат стабилни гаранции. Обикновено те не инвестират в новосъздадени бизнеси, тъй като правителството не желае банките да поемат неоправдани рискове с парите по депозитите. Ако нямате солидни гаранции или ако не сте готови да рискувате това, което имате, тогава не разчитайте на финан-

сиране чрез търговски заеми. Въпреки това някои български банки имат специални програми за кредитиране на малкия бизнес. Не е излишно да се проверят условията.

Административно гарантирани заеми за малкия бизнес. Заемите за малкия бизнес се отпускат при определени обстоятелства. Пак е нужно да имате процент от стойността на заемата като гаранция, но това е доста по-малко от обичайните 100%, които искат банките.

Приятелите и семейството. Голям брой бизнеси започват с финансиране от приятели и семейство. Понякога това е единственият начин да започнете бизнес, но тази крачка често е свързана със сериозни проблеми, които могат да стигнат и до съда.

Самофинансиране. Много дейности стартират без заеми и инвестиции, още повече бизнеси изпълняват бизнес плана си без нужда от външно финансиране – особено, ако се връщате в България с добри спестявания. Ако резултатите ви са стабилни, за да не възникне нужда от външни пари, поздравления! Това е най-добрата алтернатива.

... Който и вариант да се избере, за финансиране на бизнеса е необходим стабилен бизнес план. Заемодателите и инвеститорите искат да видят доказателство, че клиентите желаят да купят вашия продукт или услуга, и то на цена, на която да имате печалба. Колкото по-достоверно доказателство за това предлагате, толкова по-големи са шансовете ви. Инвеститорите предпочитат и широк пазар с голям потенциал за растеж. Избягват бизнеси, които се опитват да бъдат „всичко за всеки“. Планият трябва ясно да обяснява „конкурентното предимство“, което продуктът или услугата ви има пред противниците си. Ако се изготви ясно, добре обмислена и приложима стратегия за стартиране и разработване на бизнеса, ако се покажат реалистични финансови прогнози, кривичави трите сценария – най-вероятния, песимистичния и оптимистичния – шансът да се получи необходимото финансиране е много голям. Потенциалните заемодатели и инвеститори искат да се уверят, че парите са оправдани „до стотинка“, затова реалистичните прогнози са важни. Повечето предприемачи подценяват размера на необходимите суми за стартиране на бизнес. Това е грешка, която допускат доста сънародници, и често се стига до задънена улица.

нен документ (формат PDF): „Мислене в широк мащаб за малкия бизнес – какво прави ЕС за МСП (малки и средни предприятия)“. Порталът е достъпен на

в мрежата „Enterprise Europe Network“, която оказва помощ и дава консултации за малки предприятия относно въпроси, свързани с ЕС, включително

достъп до пазари, както в рамките на ЕС, така и извън неговите граници, и кандидатстване за финансиране. Мрежата „Enterprise Europe Network“ предлага лично подпомагане чрез мрежа от местни центрове за контакт. Онлайн база данни също предоставя контакти B2B „предприятие за предприятие“ и информация за финансиране.

Има и други източници на информация.

TED (Tenders Electronic Daily - Електронен ежедневник за поръчки) дава онлайн достъп до бизнес възможности: поканите за участие в търгове са налични безплатно за регистрирани потребители, актуализират се пет пъти седмично с приблизително 1500 уведомления за обществени поръчки от целия ЕС и държавите извън него.

eCERTIS е многоезична информационна система, която помага да се идентифицират различните сертификати и удостоверения, необходими за трансграничните процедури за възлагане на обществени поръчки в 27-те държави-членки на ЕС, както и в Турция, Хърватия, Исландия, Лихтенщайн и Норвегия.

... В момента се разработва новата кохезионна политика на ЕС - 2014-2020 г., т.е., политиката за сближаване, която има за цел да постигне балансираност и преодоляване на различията в социално-икономическото развитие на регионите. Тя е най-големият единен източник за финансово подпомагане на инвестиции в растеж и заетост. Размерът на средствата е около 1/3 от евробоюджета. За настоящия програмен период 2007-2013 г. те са 347 милиарда евро. Министерството по управление на средствата от ЕС Томислав Дончев казва: „Една огромна част от средствата **ще бъдат инвестирани например в малки и средни предприятия за иновации – това няма да е по-мал-**

ко от 4 милиарда лева“. Той заяви, че позицията на България има четири основни фокуса. Първият е искане за въвеждане на обща стратегическа рамка за 5 еврофонда – Кохезионния фонд и четири структурни фонда: Европейски социален фонд, Европейски фонд за регионално развитие, Европейски фонд за развитие на селските райони и Европейски фонд за рибарство и аквакултури.

Вторият фокус е въвеждането на преварителни условия за целесъобразността на усвояването на средства и съответствие между национални и европейски политики. Третият акцент е за прилагане на териториално измерение чрез координирани на източниците на финансиране, прилагане на интегриран подход за териториално и местно развитие, както и определяне на региони с географски особености – градски, селски, крайбрежни, планински. И четвъртият фокус е за засилено Европейско териториално сътрудничество.

Според Томислав Дончев, за периода 2014-2020 г. България ще има възможност да ползва 16,5 милиарда лева. Това са само безвъзмездните европейски средства, без националното съфинансиране.

Ето откъде би дошла съществена част финансирането на новия бизнес. Естествено, когато човек се хвърля в реката, предполага се, че знае да плава. Би следвало да се проучат в уеб страницата www.eufunds.bg оперативните европейски програми (транспорт, околна среда, регионално развитие, конкурентоспособност, техническа помощ, развитие на човешките ресурси и административен капацитет) и да види – в зависимост от сектора на бизнес начинанието – възможностите за използване на част от европейските фондове.

Оптимистите твърдят, че кризата дава много възможности на смелите и предприемчивите. Ако добре се представят предимствата на България (фискална дисциплина, благоприятна данъчна система, евтина работна ръка, стратегическо разположение, неизползвани ниши на производство и услуги и т.н.), именно сега може да се намерят испански инвеститори, готови да вложат средства в добре обосновано бизнес начинание. Добрият предприемач, който не се стреми да забогатее за един ден, а гледа в перспектива, винаги успява – първия, втория или третия път – да стигне до последното стъпало на успешния бизнес.

21 езика, включително и български. В него са разработени теми, засягащи 23-те милиона МСП в ЕС (98% от всички предприятия): финансиране, бизнес партньорство и обществени поръчки, извънчлен на максимума от пазара и т.н. Подробно е описан приетият през 2008 г. Small Business Act за Европа под надслов: „Мисли първо за малките“. В раздела за финансирането има богата информация – много интересно е т.нар. „микрокредитиране“ (до 25 000 евро). Струва си всеки, който мисли за продуктивно завръщане в България, да се запознае с този текст. Може би ще види вратите, през които може да влезе в просторната заа на малкия и среден бизнес с нужното финансово самочувствие.

Порталът набляга и на партньорствата – едно голямо предимство за предприемачите. Възможностите за взаимно изгодни партньорства в частния сектор варират от споразумения за производство, до съвместни проекти на национално или общоевропейско равнище. Има подробна информация

зична информационна система, която помага да се идентифицират различните сертификати и удостоверения, необходими за трансграничните процедури за възлагане на обществени поръчки в 27-те държави-членки на ЕС, както и в Турция, Хърватия, Исландия, Лихтенщайн и Норвегия.

... В момента се разработва новата кохезионна политика на ЕС - 2014-2020 г., т.е., политиката за сближаване, която има за цел да постигне балансираност и преодоляване на различията в социално-икономическото развитие на регионите. Тя е най-големият единен източник за финансово подпомагане на инвестиции в растеж и заетост. Размерът на средствата е около 1/3 от евробоюджета. За настоящия програмен период 2007-2013 г. те са 347 милиарда евро. Министерството по управление на средствата от ЕС Томислав Дончев казва: „Една огромна част от средствата **ще бъдат инвестирани например в малки и средни предприятия за иновации – това няма да е по-мал-**

ВАЖНО

ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

Официална страница на Програма за развитие на селските райони към Министерството на земеделието и храните

www.prrs.bg

€ 2 242 644 701

ОС 1

Структурни фондове на ЕС

Единен информационен портал за Структурните фондове и Кохезионния фонд на ЕС в България

www.eufunds.bg

Какво е МСП?

Дефиницията за МСП (малки и средни предприятия) в правото на ЕС е включена в Препоръка на ЕС 2003/361. Основните фактори, определящи дали дадено предприятие е МСП, са числеността на персонала и оборотът или общият баланс.

МСП	Численост на персонала	Оборот или общ баланс	
Средно	< 250	≤ 50 млн. евро	≤ 43 млн. евро
Малко	< 50	≤ 10 млн. евро	≤ 10 млн. евро
Микропредприятие	< 10	≤ 2 млн. евро	≤ 2 млн. евро

Тези прагове важат само за самостоятелни предприятия, а не за компании, които са част от по-голяма групировка.

В Европейския портал за малък и среден бизнес (<http://ec.europa.eu/small-business>) има един много це-

ШАНС ЗА НОРМАЛЕН ЖИВОТ

Ирена Петкова пристига в Испания през лятото на 2001 г. и през следващите осем години живее в Мадрид и Акала де Енарес. „Главната ми цел беше моето образование – разказва тя. – Първата година учих испански в Комплутенския университет. На сед-

подкрепи във всички мои начинания... Най-трудното за мен в Испания беше да привикна към чуждия начин на мислене и навици“.

През 2009 г. решават, че е време за завръщане: „Просто чакахме удобния момент – България да ни предложи шанс за нормален живот. Подадох си CV-то в голяма американска фирма и след 4 дни работех в България. Завърнах се сама, а след една година си дойде и съпругът ми.“

Тъй като винаги се е „интересувала от законите, още повече, когато се отнася за радикална смяна на резиденция“, през няколко дни в Испания преди заминаването си успява да подготви по-голяма част от документите: „Проблемът със здравните осигуровки се реши бързо, подадох документ от испанското Социално осигуряване, който ми удостовери стаж след 2007 г.,

не паркирах на тротоар, въпреки че законът го позволява. Естествено, не пропускам удобен момент да порицая някой зле постъпва гражданин. Никога не се знае, може пък и да си вземе бележка.“

От Испания бих взела със себе си много неща, не зная от къде да започна. Може би на първо място храната, морските дарове, la paella, миризмата на честия, разнасяща се по тесните улички на стария град. Безгрижните млади двойки, които се наслаждават на късния есенен бриз, пийки чаша прекрасно червено вино на някоя тераса под звездното небе. Не бива да се забравя и богатият аператив, който някой стар ресторантьор умело е подготвил и поднася с широка усмивка. Не на последно място бих споменаала и нрава на широко скроените мадричанци, които без комплекси и без разсъзъм бдят над правдата и закона.“

Днес Ирена е служител в Call център на IBM в София и обслужва други клиенти, чрез т.нар. аутсорсинг: „Този тип компании вече са доста разпространени в България и възможностите за развитие са големи. Изисква се динамичност, комуникативност, владеене на езици. Колегите ми са млади и много интересни личности. В общи линии, това е възможност за хора, които не ги мъзри да работят и желаят да си останат в родината.“

липсваха ми малко месеци, но моята фирма ми предложи изгодна медицинска застраховка, която поддържам и до днес.“

Според Ирена опитът в Испания ѝ е донесъл предимства: „Първо и най-важно – работя с испански език, второ, колкото и парадоксално да звучи, научих се на упорит труд, без да мърморя и да търся изгоди. Също така се опитвам да предам част от елементарната култура на европееца и у нас – да изчакаш на опашка, да поздравяш, да

мня месец започнах работа в един бар, за да усвоя така наречения: „Castellano ригу у диго“. След 4-годишна борба с българската бюрокрация, накрая успях да осъществя заветната си мечта, а именно – да следвам в университета в Акала де Енарес. През свободното време работих в барове, а пред последните 2 години стажувах в Mercedes Benz и в Caja Castilla la Mancha.“

За щастие Ирена не е сама: „през цялото време бях със своя приятел и после – съпруг, който неуморимо ме

ПРИМЕРИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ

20 млн. лева за по-добър живот в селските райони

В началото на май биха одобрени субсидии за 20 329 030 лв. Проектите са за неземеделски дейности и създаване на микропредприятия в селските райони по мерките 311 и 312 от Програмата за развитие на селските райони (ПРСР). Повечето предложения са в сферата на селския туризъм. Кандидатите ще изградят семейни хотели и купят мебели, оборудване и туристически велосипеди. Някои от тях ще монтират басейни, вътрешни и външни джакузита, бележки и барбекюта. В една от къщите за гости ще бъде построено помещение за дегустация на вино, а друг кандидат ще достави и монтира вкопана биологична пречиствателна станция. Със субсидии по ПРСР ще бъде създадена и спортна база с 14 легла и 60 места за хранене.

Има и проекти за фотоволтаични централи, които предвиждат доставка на оборудване, подготовка на терен за монтаж на съоръжения, монтаж на носещи конструкции за фотоволтаични панели, и други.

Сред проектите извън селския туризъм и производството на енергия от слънчева светлина има такива за строеж на ветеринарна клиника със зоомасажна, на работилница за ремонт на селскостопанска техника, както и на фура за хляб. Ще бъде създаден и цех за бетонови изделия, както и закрыта компостна площадка. Други два проекта предвиждат купването на специализирана строителна техника, пътнопочистващи машини и машина за събиране и извозване на смет.

Над 3 млн. лева за модернизирването на десет растениевъдни ферми

Фонд „Земеделие“ одобри 18 юни субсидии в размер на 3 046 633 лв. по мярка 121 „Модернизирване на земеделските стопанства“. Проектите се на стопанства от областите Хасково, Благоевград, Пловдив, Плевен, Сливен и Бургас. Със средствата те ще купят системи за капково напояване, трактори, зърнокомбайни, торове и препарати за растителна защита. Предвидени са и инвестиции в различни машини: за защита от слани, за бране на домати, прибиране на ябълки и круши, както и за сента и жътва. Три стопанства ще създадат трайни насаждения от череши и сливи, праскови и десертно лозе. Други ще изградят системи за капково напояване и опорни конструкции. Една ферма планира да подмени оранжерийна конструкция за домати, краставици и пипер.

Над 15 млн. лева за микропредприятия и неземеделски дейности в селата

Субсидиите ще подкрепят 50 проекта по мерките 311 „Разнообразяване към неземеделски дейности“ и 312 „Подкрепа за създаване и развитие на микропредприятия“. Повечето кандидати ще изградят къщи за гости, сред които и дегустационна зала за посрещане на туристи. Планирано е и купуването на обзавеждане и оборудване, на системи за пожаризвестяване и мъгнезащита, компютри, велосипеди и др. Един от кандидатите ще организира излети с високоскоростни автомобили и ще изгради център за смяна на гуми.

Още 12 фотоволтаични централи също получават средства по Програмата за развитие на селските райони.

По ПРСР са одобрени и предложения на работилници за ремонт на автомобил и селскостопанска техника. Финансова подкрепа получават и няколко проекта за купуването на производствена линия за бетонови изделия и на специализирана строителна техника; за създаването на предприятие за дървопреработка, както и за преустройството на завод за слаботокови съединители. Един санаториум ще бъде преустроен в хоспис за специализирани грижи с пари от програмата.

През юли започва прием по три от най-популярните мерки на ПРСР

Мерките са: 112 „Създаване на стопанства на млади фермери“, 121 „Модернизирване на земеделските стопанства“ и 321 „Основни услуги за населението и икономиката в селските райони.“ Това стана възможно, след като Европейската комисия одобри прехвърлянето на 600 млн. лв. към тези мерки от бюджетите на по-малко популярни мерки от Програмата за развитие на селските райони (ПРСР).

Младите фермери могат да подават документи по мярка 112 от 23 юли до 19 август. Към нея са прехвърлени 78 млн. лв. Приоритет ще имат кандидатите, които планират да развият животновъдство и биологично растениевъдство и са от областите с най-малко на брой подадени досега проекти – Благоевград, Варна, Габрово, Кърджали, Ловеч, Разград, Силистра, Смолян, София и Перник.

Приемът по мярка 121 ще се осъществи от 16 юли до 19 август, а към нея са прехвърлени 276 млн. лв. Приоритетни са проектите за енергийна ефективност, за производството на енергия от биомаса и намаляване на потреблението на вода, както и тези в сектор „Плодове и зеленчуци“ и предложенията на биологични производители и тютюнопроизводители. Тютюнопроизводителите трябва да развият дейности, различни от производството и преработката на тютюн. Предимство ще имат кандидатите от Перник, Видин, Кърджали, Габрово и Смолян.

Кандидатстването по мярка 321 ще се състои от 16 юли до 19 август. Към нея са насочени общо 240 млн. лв. С тях общините ще изградят спортни, младежки и културни центрове, театри и библиотеки. В рамките на приемите ще се набират и предложения за строителство и реконструкция на пътища и водопроводи (без канализации).

Всички ден търсете подобни новини в следните уеб страници: www.mzh.government.bg (Министерство на земеделието и храните), www.dff.bg (Аграрен фонд „Земеделие“), www.prrs.bg (Програма за развитие на селските райони) и др.

В БЪЛГАРИЯ Е ПО-ДОБРЕ

Софиянецът Христо Илиев е на 24 г. и учи магистратура в Комплутенския университет в Мадрид. Пристига в Испания през септември миналата година с желание: „Нямах търпение да дойда тук, да си намеря работа, да се установя и като цяло – да остана и за в бъдеще, че и семейство да създам...“. Десет месеца по-късно вече е убеден, че иска да се завърне в България след края на обучението си и както сам казва: „Искам да помогна за подобряването на условията за живот там. Не искам да „напускам кораба“. В Испания уча „Териториално развитие“ – надявам се знанията и опитът да ми послужат“.

Христо разказва: „Сега, след няколко месеца престой, установявам, че тук съвсем не е това, което съм си представял и което много българи имат изградено като представа за Западна Европа. Явно съм имал по-големи очаквания за Испания, които се развиха на пух и прах. Единствените неща, които смятам, че са значително по-добре, отколкото в България, са инфраструктурата, това, че хората повече спазват установените правила и че гледат на живота по-оптимистично (въпреки моментните проблеми), а не хиперреалистично, каквото е

случаят със сънародниците ни. Много от нещата са близки до реалността в България, а даже има и дадености, които никога не съм си представял, че може да са по-зле, отколкото в България. Примерно, кварталът, където живея в момента („Латина“), е по-мръсен от „Младост“ в София! Друг пример – влизам в супермаркета и мога да изберам между два вида кашкавал, три вида кренвирши и един вид прясно мляко. Никакъв избор нямам! Трети пример – съквартирантката ми (също от България) е на стаж в международна рекламна компания, където ѝ дават 300 евро на месец. Със сигурност после биха ѝ давали по-голяма заплата, но цяла годи-

на тя трябва да работи за 300 евро на месец, да се бързи като луда, за да спечели благоволенieto на шефовете си, и да се моли да ѝ вземат на работа след това. С 300 евро тук никак не се преживява, а и не е сигурно, че после ще ѝ вземат на работа. Примери още бол!“

Младешът споделя, че единствената административна процедура, която трябва да предприеме при завръщането си, е тази по признаване на дипломата, придобита тук. Проблем със здравните осигуровки няма, тъй като е информиран, че със съответните документи се опростяват дъжжимите суми за периода, през който е бил в чужбина.

Перспективата в България, според Христо, има и самият той вече е получил няколко предложения за работа. Признава обаче, че се надява заплата му да бъде повече от 800 лева на месец.

Най-трудното за човек, живял известно време в друга държава, по думите му, е: „Да се върне в среда, където законите важат по-малко и правилата не са това, което трябва да са“. От Испания младият мъж би искал да пренесе у нас „това, че тук се уважават законите и се следват правилата. Нищо повече“.

НОВОТО НАЧАЛО: ПРОСПЕКТИВНО ЗАВРЪЩАНЕ В БЪЛГАРИЯ
Проектът е финансиран от Съвета по социални въпроси на Мадридска автономна област.

В сътрудничество с:

